לקמן ע: פג. קז:, ג) [בב"ק ח: אימא אמר רב הוגא

יכולה וכו' ועי' חוס' לקמן סג. ד"ה רב הונא], ד) לעיל

מו: [לקמן נט.], כ) ב"ק

מז: [נקמן נט.], כל ב"ק פז: [ב"מ לג.] לעיל מג. גיטין יב., ו) [ע" במוס' דלעיל מז: ד"ה מקטן, 1) [וע" מוס' לקמן ע: ד"ה

נעשה], ה) [חמורה כו:

ערכין ה וש"כו. ט) יבמוח

סג., י) [דף נו:], ל) [מיהו

ים להעמיד בוקנה ועוד ים

מפרשים דכל היכא דליכא אלא חד מי יימר חשיב

טבידה דחתי ודוחה החת בהמפקיד גבי כפילא לא חשיב עבידא דאתי משום

דאיכא מי יימר טובא מי

יימר דמיגנבא ואת"ל דמיגנבא מי יימר דמשתכח

גנבא כו'. מ"ין, ט לרב ושמואל איכא לאוקמי מתני

במעלה לה מזונות והיא

אינה רוצה דבהכי מיחוחמא

טינה רונה לבהכי ניטוקנות מתניי לכולהו לרב ושמואל באינה רוצה ולרב אדא בר

אהבה בניזונת ממנו. ת"י.

תורה אור השלם

ו והַיָה כִּי יֹאמֵר אַלִּירְ 1.

רא אַצא מִעפֶּרְ כִּי אָהַבְרְּ וְאֶת בֵּיתֶרְ כִּי טוֹב אָהַבְרְ וְאֶת בִּיתֶרְ כִּי טוֹב

לוֹ עַמַר: דברים טו טז

מו א ב מיי׳ פ״ו מהל׳ עשין קלב טוש"ע אה"ע

מי׳ פא סעיף א: מז ג ד מיי׳ פי״ב מהלכי אישות הלכה ד סמג עשיו מח טוש"ע אה"ע סי סט סעיף ד וסי" פ סעיף טו בהג"ה וסימן פא סעיף

א בהג"ה: מח ה מיי׳ פ״ט מהלי עבדים הלכי ז סמג עשין עב טוש"ע י"ד סי

רסו סעיף כ: מש ו מייי פכ"א מהלי אישות הלכה י סמג לאוין פא טוש"ע אה"ע

מי׳ פ סעיף טו: פ"ו מהלי ב ז ח מיי׳ ערכין הלכה כח סמג עשין קלב טוש"ע שם סי פא סעיף א:

תוספות רי"ד סימפון שמא ימצא בה שבסתר ויהיה קידושי טעות. ודבר המבטל יקרא סמפון ולפיכך נקרא השובר סימפון: **מתני'** המקדיש מעשה ידי אשתו ה"ז עושה ואוכלת והמותר ר"מ אומר הקדש ור"י הסנדלר אומר חולין. פי' אפי׳ למ״ד שאין האשה יכולה לומר לבעלה איני ניזונת ואיני עושה אתיא מתני' וטעמא דמילתא מפני שיכול להערים ולומר איני רוצה לזונך והיא זקוקה להתפרנס ממעשה ידיה הלכך ה"ז עושה ואוכלת ואין ההקדש על מע"י חל לא יפרנסה בעלה תתפרנס היא ממוו והמוחר מה של בעל [והכי תניא בתוספתא המקדיש מע"י אשתו ה"ז מעלה לה מתוכן פרנסה והשאר . הקדש] ר"מ אומר הקדש שלא בא לעולם אר״ה א״ר יכולה אשה שתאמר ארי בולו אשוו שומאנו לבעלה איני ניזונת ואיני עושה. פי׳ להאי סברא אפי׳ אותו המותר שעושה אפי אוזו המוזו שפושה יתר על מזונותי׳ הוא שלה דאל״ה מאי מרווחת האשה בכך. א"ו הכל שלה ומפני שעושה יתר על מזונותי' מפני זה אומרת לבעלה איני ניזונת והאמרינן לקמן קונם שאני עושה לפיך א"צ להפר אלמא שמעשה ידיה הוא משועבד לבעל ואין הנדר חל עליו ואי אמרח יכולה אשה לומר לבעלה איני ניזונת ואיני עושה אמאי לא חייל. חשורה אע"ג אמרה משועבד הוא מע״י לבעל והילכד א״צ להפר מיתיבי תיקנו מזונות תחת מע״י ל) וקסבר מזוני עיקר ומע״י משום איבה תלמודא כר״ה א״ר דאמר יכולה אשה שתאמר וכו׳. נימא מסייע ליה המקדיש ידי אשתו ה"ז עושה ואוכלת מאי לאו דניזונית. ואפ״ה היא עושה ואוכלת יטעמא דמילתא משום

באר לאו בניזונת. לא כשהוא זן אותה קאמר דאם כן יקדשו מעשה ידיה ואמאי עושה ואוכלת כדקאמר לקמן אי במעלה לה מזונות מאי טעמא דמאן דאמר לאחר מיתה קדוש פירוש גם מחיים יהא קדוש אלא בניזונת כלומר שהוא חפץ לזונה והיא אינה רולה:

מתוך שיכול לכופה למעשה ידיה בו'. ומתני׳ דקתני עושה ואוכלת מוקי לה כרב אדא בר אהבה דבסמוך במעלה לה מזונות ואינו מעלה לה מעה כסף:

יריך לעושיהן. פירוש להקב״ה שעשחן חבל אין לפרש למלחכתן דח"כ הל"ל למעשיהן כדחמרינן בסוף פ״ק דנדרים (דף יג:): לאחר שאתגייר. ול״ת דבסוף פ"ק דגיטין (דף יג:) אמרינן דאפילו לרבי מאיר דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם ה"מ לדבר שהוא בטולם אבל לדבר שלא בא לטולם לא והא לאחר שאתגייר הוי לדבר שלא בא לעולם ואומר ר"י דלאחר שאתגייר לא חשיב כל כך דבר שלא בא לעולם כיון שהגוף בעולם אלא שמחוסר גירות ולא דמי לנולדים דהתם לא באו לעולם כלל וכעין זה תירך ה"ר אליעור משנו"א מה שמקשין אהא דאמר בריש המפקיד (ב"מ דף לג:) אימור דאמר ר"מ אדם מקנה דבר שלא בא לעולם כגון פירות דקל דעבידי דאתו כו׳ והא כל הנהו דהכא לא עבידי דאתו אלא הכא כיון שהגוף בעולם לא בעינן עבידי דאתו וא"ת אם כן מאי פריך הכא וקאמר נמי מההיא אין הא מההיא נמי לא שמעינן מעשה ידיה שאינם בעולם כלל ואכתי מצי למימר דלא הדשי מעשה ידיה אלא דנעשה כאומר יקדשו ידיך לעושיהן וי"ל כיון דבמקצת סבר רבי מאיר כרבי אליעזר בן יעקב אית לן למימר דאף בדבר שלא בא לעולם כלל סבר כוותיה דאית ליה בהאשה רבה (יבמות לג: ושם) ובהאומר (קידושין דף סב:) דאדם מקנה ועוד מתרץ דכל הני דהכא איכא לאוהמא בדעבידי דאתו כגון ששמע מרבו שישחררנו ולחחר שימות בעליך ואחותיך כגון בגוססת ולחחר שיחלון ליך יבמיך בחין דעתו של יבם לייבם ומיהו ק"ק מותר דקדוש לאחר מיתה אע"ג דלא עביד דאתי דליכא לאוקמא בגוססת דהא עושה מלאכה : אי במעלה לה מזונות ומעלה לה מעה כסף מ"מ דמ"ד לאחר מיתה הוא קדוש. גס למ"ד מחיים הוא קדוש ה"מ למיפרך כיון דמעלה מזונות ומעה כסף אמאי עושה ואוכלת אלא משום דבעי למימר אי אין מעלה לה מזונות ולא מעה כסף מ"ט דמאן דאמר מחיים הוא קדוש נקט נמי הכא מ"ט דמ"ד לאחר

הקדש רבי

מיתה הוא קדוש: יבמעלה לה מוונות ואין מעלה לה מעה כסף.

משום סימפון והשתא נמי מוקי טעם ב"ד של אחריהם משום סימפון: מאי בינייהו. כלומר מה ראו ראשונים להתירה מהגיע זמן ואילך ומה ראו אחרונים לומר עד שתכנס לחופה: מר סבר. משנה אלא לרב שמואל בר יהודה המייתא משום סימפון ובתרייתא משום סימפון מאי בינייהו איכא בינייהו בדיקת חוץ מר מבר בדיקת חוץ שמה בדיקה ומר סבר בדיקת חוץ לא שמה בדיקה: מתני׳ מאהמקריש מעשה ידי אשתו הרי זו עושה ואוכלת המותר רבי מאיר אומר הקדש רבי יוחנן הסנדלר אומר בחולין: גמ' שאמר רב הוגא שאמר רב יכולה אשה לומר לבעלה איני ניזונת ואיני עושה קסבר כי תקינו רבנן מזוני עיקר ומעשה ידיה משום איבה וכי אמרה איני ניזונת ואיני עושה הרשות בידה מיתיבי סתקנו מזונות תחת מעשה ידיה אימא יתקנו מעשה ידיה תחת מזונות לימא מסייע ליה המקדיש מעשה ידי אשתו הרי היא עושה ואוכלת מאי לאו בניזונת לא בשאינה ניזונת אי בשאינה ניזונת מאי למימרא אפי׳ ®למאז דאמר יכול הרב לומר לעבד עשה עמי ואיני זנך הני מילי הבעבד כנעני דלא כתיב ביה עמך אבל עבד עברי דכתיב ביה יעמך לא וכל שכן אשתו סיפא איצטריך ליה מותר רבי מאיר אומר יוחנן הסנדלר אומר חולין ופליגא דריש לקיש דאמר ריש לקיש ילא תימא מעמא דרבי מאיר משום דקסבר אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם אלא מעמא דרבי מאיר מתוך ישיכול לכופה למעשה ידיה נעשה כאומר לה ייקדשו ידיך לעושיהם חוהא לא אמר לה הכי כיון דשמעינן ליה לר"מ דאמר יאין אדם מוציא דבריו לבמלה נעשה כאומר לה יקדשו ידיך לעושיהם וסבר רבי מאיר איז אדם

אלא לרב שמואל בר יהודה. דאמר לעילי נמי טעם משנה ראשונה

מקריש דבר שלא בא לעולם והתניא ∘האומר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר שאתגייר או לאחר שתתגיירי לאחר שאשתחרר לאחר שתשתחררי לאחר שימות בעליך או שתמות אחותיך או לאחר שיחלוץ ליך יבמיך רבי

בותבר' מעשה ידי חשתו. במתני׳ (לקמן דף סד:) מפרש מה היא עושה לו משקל חמש סלעים כו': הרי זו עושה וחוכלת. חין מעשה ידיה קדוש על פיו ובגמרא מפרש לה: המוסר. הקדים את מותר מעשה ידי אשתו מה שהיא עושה לו יותר על הראוי שפסקו חכמים ולא הקדיש מעשה ידיה עלמן והמותר קנוי לו במעה כסף שתקנו לה חכמים שיתן לה בכל שבת מעה כסף לצורכיה לבד המזונות כדתנן במתניתין: רבי מאיר אומר הקדש כו'. מפרש בגמרא: בבן איני ניוונים. משלך: ואיני עושה. לך כלום אלא לעלמי: מווני עיקר. תחילת תקנתא לטובתה תקנוה משום דומנין דלה ספקה במעשה ידיה למזונות ותקנו תחילה עיקר תקנתא שיזון את אשתו והדר מקון לו מעשה ידיה משום איבה וכיון דעיקר תקנתא לטובתה ומשום דידה הואי כי אמרה לא ניחא לי בהחי טיבותה שומעין לה: מחי לחו בניוונת. שיש לו נכסים ומבקש לזונה

ואפי׳ הכי תנן אין מעשה ידיה ברשותו

להקדישן: בשחינה ניוונת. שחין לו

במה לזונה: אפי׳ למאן דאמר כו׳.

פלוגתא במסכת גיטין: סיפא אילטריך

ליה. לאשמועינן פלוגתא במותר דלא

שייך אמזונות ואע"ג דאינה נזונת

איכא למ"ד קדוש לאחר מיתה

כשיירשנה וכדלקמן: ופליגא. דרב

הונה הר"ש בן לקיש: דבר שלה בה

לעולם. כגון מעשה ידיה שהקדישן

שבראן וידים איתנהו בעולם. אלמא

קסבר יכול לכופה ואינה יכולה לומר

איני ניזונית ואיני עושה: והא לא

. יקדשו ידיך אלא מעשה ידיך:

שמעינן ליה לרבי מחיר. במסכת

ערכין (דף ה.) דאמר אין אדם מוליא

דבריו לבטלה דתנן המעריך פחות

מבן חדש ר"מ אומר נותן דמיו

דאדם יודע שאין ערך לפחות מבן

חדש וגמר ואמר לשם דמים. הכא

נמי אדם יודע שאין אדם מהדיש דבר

שלא בא לעולם וגמר ואמר לשם

ידים עלמן: לחחר מיתה. כשתמות

היא ויירשנה: מחיים. כשתעשנו:

לעולם במעלה לה מזונות כו'. וה"ה

עד שלא עשאתן: לעושיהן.

לתי

ראשונה: בדיקם חוץ. שבדקה ביד

קרובותיו: שמה בדיקה. וקודם

שיוליא מעותיו במזונותיה כבר בדקה

הלכך תו לא חיישינן לסימפון. וב"ד

של אחריהם סברי אינה בדיקה עד

שמתייחד עמה הוא עלמו ובודקה:

גליון הש"ם גם' מההיא אין. עירובין דף נה ע"ל שבועות דף לא . 3"1)

מוסף רש"י

איני ניזונת. משל בעלי, איני ניזונת. מכל ואיני עושה. לו מלחכה, רדיו מזוני להנחמה מקון, ומנין דלח ספקה במעשה ידיה, ואחר טפקה כמעשה ידיה כך תקנו מעשה ידיה לבעלה משום איבה, הלכך יכולה לומר אי אפשי וגיחיו יכוטי טונו לה מפטי (גיטין עז: ובעי"ז ב"ק ח:) אני איני לריכה לכך, מעונגת אני ואי אפשי לעשות מלאכה אמנא לי מזונות, אומנות יקרה יתר על כדי מזונותי ולקחו פג.). מזוני עיקר. כלומר תחלה תקנו עיקר מזונות לאשה מן כרחו. הבעל בעל מעשה בין לא מעשה, מלאכה תחת כך תקנו מזונות שלא תהיה לה תחלה והיא "עוקרת לומר איני חפלה בתקנה זו, חוששת למזונותיו, הרשות בידה, וכיון דעקרה תקנת המזונות גם תקנת מלאכת ידיה לבעלה בטלה ממילא, דכיוו דמזונות איו לה גם הבעל לא יטול מלאכת י (רשב"ם ב"ב מט:). יכול הרב לומר לעבד. כנעני, עשה עמי. מלאכה, ראיני זבך. אלא חזור על הפתחים (גיטין לאחר שיחלוץ ליך יבמיך. קסנר האי תנא אין קידושין תופסין ביבמה לשוק (קדושין סב.).

נמי דמלי לאוקמא כשאין מעלה לה מזונות מזונות ומעלה לה מעה אלא משום אליבא דרב אדא בר אהבה מוקי לה הכי אבל רב ושמואל לא רב דאית ליה יכולה אשה שתאמר איני ניזונית ואיני עושה ואוקי רישא

מצי מוקמי לה במעלה לה מזונות דכיון דסברי דתיקנו מזונות דמתני׳ דתני עושה ואוכלת בניזונת להכי אוקי סיפא בניזונת: תחת מעשה ידיה א"כ אמאי עושה ואוכלת אלא רב ושמואל מוקמי מתניתין בשאין מעלה לה מזונות ולא מעה כסף ואם תאמר ומאי דוחקיה דרב לאוקמא מתני׳ לאחר מיתה לוקמה מחיים וכגון

מאיר אומר מקודשת •מההיא אין מהא

ליכא למשמע מינה: המותר רבי מאיר

אומר הקדש: אימת קדוש רב ושמואל

דאמרי תרווייהו מותר לאחר מיתה קדוש

רב אדא בר אהבה אמר מותר מחיים קדוש

הוי בה רב פפא במאי אילימא במעלה

לה מזונות ומעלה לה מעה כסף לצרכיה

מ"ם דמ"ד לאחר מיתה קדוש ואלא כשאין

מעלה לה מזונות ולא מעלה לה מעה

כסף לצרכיה מ"מ דמאן דאמר מחיים קדוש

לעוֹלם במעלה לה מזונות ואינו מעלה לה

מעה כסף לצרכיה רב ושמואל סברי תקנו

דמעלה לה מעה כסף ואין מעלה לה מזונות ויש לומר דאין רגילות שיעלה לה מעה כסף ולא יעלה לה מזונות:

וכל מע״י שלה ואין ההקדש חל עליו ואפילו המותר שלה כדפי׳ והאי והמותר ר״מ אומר הקדש (שהוא) [היינו] לאחר מיתה שמש שנשאר לה ממע״י יורשה הבעל לאחר מיתתה והלכך ההקדש חל עליו שאדם מקדיי דשלב"ל: לא כשאינה ניזונית. פי׳ מהכא לא תסייע ולעולם לא מצי למימר הכי וטעמא דמערים ואינה רוצה לוונו והלכך ניזונית ממע"י. ולא חייל הקדש עילווי׳ כדפרישית והמותר שעשת יותר על מזונותיה הוא של בעל

א) נראה דחסר כאן ול"ל אימא תקנו מעשה ידיה תחת מזונות וקסבר מזוני עיקר וכו'.